

Wereldwys
basisschool

Hoofdluis is een probleem op veel basisscholen. Een probleem dat ongewild veel overlast veroorzaakt. Hoofdluis is geen ziekte, maar iets dat iedereen kan overkomen. Hoofdluis bevindt zich graag op de schone hoofdhuid van kinderen. Op onze school proberen wij het hoofdluisprobleem zoveel mogelijk te beperken. Dit vraagt om een goede samenwerking tussen school en ouders en het bespreekbaar maken van het onderwerp 'hoofdluizen'! Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat je er niet voor hoeft te schamen, maar dat het wel noodzakelijk is om snel te handelen bij constatering van hoofdluizen, om verspreiding te voorkomen. Om hoofdluis tijdig te *kunnen* constateren worden er controles georganiseerd na elke vakantie. De controlerende ouders worden in dit protocol luizenouders genoemd. De groep met 'luizenouders' wordt door de luizencoördinatoren van de Oudervereniging aan het einde van het voorafgaande schooljaar georganiseerd/samengesteld.

Controle

- Na elke vakantie worden alle leerlingen gecontroleerd op hoofdluis. Dit vindt in principe in de eerste twee weken plaats. De kinderen worden in groepjes uit de klas gehaald.
- Deze controle wordt verzorgd door de luizenouders, deze ouders zijn goed voorgelicht, zowel over de wijze van controleren als ook hoe te handelen bij luizen en of neten. (zie *bijlage 1 bij dit protocol*).

Constatering van neten en/of luizen

- De luizenouders brengen de klassenleerkracht na de controle discreet op de hoogte bij welke leerling(en) hoofdluis of neten zijn geconstateerd.
- De luizenouders geven de constatering door aan de administratie, bij afwezigheid wordt dit doorgegeven aan de directie. Zijn zij beiden niet aanwezig, dan wordt het doorgegeven aan de leerkracht en de luizencoördinatoren.
- Administratie neemt telefonisch contact op met de ouders van het kind en legt uit wat ze verwachten van de ouders volgens het luizenprotocol. Tevens zal de administratie een mail uitdoen naar de rest van de klas met de mededeling dat er neten en/of luizen zijn geconstateerd. Bij deze mail zit een bijlage met aanvullende informatie over de mogelijke behandeling van luizen en/of neten (*zie bijlage 2 bij dit protocol*).
- De luizenouders communiceren verder geheel niet over het wel of niet aantreffen van luizen in een groep of bij een kind.
- Bij herhaaldelijk terugkeren van luizen bij eenzelfde kind/gezin/familie zal de directie aan de ouders adviseren de hulp van de GGD in te schakelen om hen * thuis te begeleiden met het bestrijden van de hoofdluis.
- Bij herhaaldelijk terugkeren van luizen in een bepaalde groep kan de GGD door school worden ingeschakeld.

BIJLAGE 1 WERKINSTRUCTIE LUIZENOUDER

Beste ouder/verzorger,

Fijn dat u dit jaar beschikbaar bent als luizenouder!

In dit document een beknopte werkinstructie voor het uitvoeren van de controles op neten en/of luizen.

Bij vragen of opmerkingen kun je altijd contact opnemen met de luizen coördinatoren van de Oudervereniging. Deze kun je bereiken via de algemene luizenapp via social schools.

Controle:

1. Pak bij de Administratie van de school het Luizenlogboek (met complete klassenlijsten), de anti-desinfectantzeep en een pen.
2. Controleer in de eerste twee weken na iedere vakantie!
Dus niet alleen na de grote vakantie, maar ook na de herfst-, kerst-, voorjaars- en meivakantie.
3. Controleer grondig met de handen (plukje voor plukje) het gehele haar.
Besteedt extra aandacht aan plekken, zoals achter de oren, in de nek, in de paardenstaart, de pony en controleer dicht op de hoofdhuid. Lange haren losmaken, twijfel je hierover door de haardracht, overleg dan even met de leerkracht.
4. Na ieder kind je handen desinfecteren!

Constatering:

1. Bij constatering van neten en/of hoofdluis bij een kind, geef dit dan op de lijst aan met een (.) goed, (L)luizen, (N)neten, (ON) oude neten, (Z) ziek
2. Geef discreet door aan de leerkracht wat de bevindingen zijn.
3. Geef aan de Administratie (en indien niet aanwezig de Directie) de constateringen door, zij zullen telefonisch contact opnemen met de ouders/verzorgers conform het Hoofdluisprotocol en uitleggen wat er van hen verwacht wordt.
4. Het desbetreffende kind hoeft niet naar huis, en mag dus gewoon op school zijn.

Hercontrole na constatering:

- Na constatering van neten en/of hoofdluis, dient de desbetreffende groep na 2 weken opnieuw te worden gecontroleerd.

Afwezige kinderen:

- Kinderen die afwezig zijn bij de eerste controle worden door de luizencoördinatoren gecontroleerd. Bevindingen zullen met de Administratie en met de luizenouders worden gecommuniceerd.

Social school groep:

- Door de luizencoördinatoren zal een app-groep binnen social school aangemaakt worden om daarin de bevindingen en eventuele vragen te overleggen met elkaar. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling namen van kinderen te delen in de App-groep!

Voorbeelden luizen en neten:

luizen

neten

Aanvullende informatie:

Op de website van het RIVM staat informatie: <http://www.rivm.nl/Onderwerpen/H/Hoofdluis>

BIJLAGE 2 INFORMATIE / BIJLAGE MAIL BIJ CONSTATERING LUIZEN

Indien er binnen een groep neten en/of luizen worden geconstateerd dan zal na melding door de luizenouders door de Administratie een mail worden uitgedaan naar de gehele groep met de mededeling dat er luizen en/of neten zijn geconstateerd.

Als bijlage bij voorgenoemde mail zal onderstaande informatie worden meegezonden:

Er zijn neten en/of luizen geconstateerd in de groep van uw kind, wat nu??

Controleer uw kind zelf met enige regelmaat, dit om verdere verspreiding te voorkomen.

Achtergrondinformatie over hoofdluis:

- Een luis is een parasiet. Hij heeft een ander levend wezen nodig om zelf te overleven. De hoofdluis haalt zijn voedsel uit mensenbloed.
- De hoofdluis varieert in grootte tussen één en drie millimeter. Dat is net zo groot als de kop van een lucifer. Een luis is speciaal gebouwd om te leven tussen hoofdharen. Op zijn kop staat een klein zuigapparaatje. Daarmee prikt hij een paar keer per dag door de hoofdhuid heen om bloed op te zuigen.
- Normaal gesproken is een luis bruin/grijs van kleur, maar na het opzuigen van wat bloed kleurt de luis roder.
- Een luis is een insect met zes poten, waarmee hij zich stevig aan de haren kan vastklampen. Bijvoorbeeld als iemand zijn haar schudt, kamt of wast.
- Een luis gedijt zich prima bij de lichaamstemperatuur van een mens. Het moet niet te warm worden. Als iemand bijvoorbeeld koorts heeft, is de kans groot dat de luizen vluchten. Ook schrikt het luizen af als het te koud wordt in het haar.
- Een luis kan maximaal 48 uur zonder mensenbloed leven.
- De eieren die luizen in het haar leggen, heten 'neten'. Deze worden gelegd in de basis van het haar, dicht bij de hoofdhuid. Ze zitten vastgekleefd aan het haar. Vooral op de warme plekken, zoals bijvoorbeeld onder een pony, achter de oren, in de nek en in de kruin worden veel neten gelegd.
- Na ongeveer zeven dagen komen de neten uit.
- Binnen een week is de nieuwe luis al in staat om zelf eieren te leggen.
- Een luis leeft ongeveer vier tot zes weken. Gemiddeld legt een luis in zijn leven ongeveer 250 neten.
- We spreken van een 'verse neet' als deze zich dicht op de hoofdhuid bevindt. Als een neet 2,5 centimeter of meer van de hoofdhuid verwijderd is, spreken we van een 'oude neet'. Het gevaar voor besmetting is dan verdwenen.
- Netten lijken op zoutkorreltjes. Regelmatig worden ze verward met roos. Het verschil met roos is overduidelijk: roos zit los en neten zitten vastgekleefd aan het haar.

Een luis kan geen ziekten overdragen. Het kan wel zijn dat korstjes ontstaan op de hoofdhuid als er veel gekrabd wordt. Daardoor kunnen infecties ontstaan die voor nog meer jeuk zorgen. Over het algemeen is het niet ernstig om luizen te hebben. Het is wel heel belangrijk dat ze behandeld worden, want ze gaan niet vanzelf weg. Als er te lang wordt gewacht met de behandeling, breiden de luizen zich in een rap tempo uit en kunnen ook anderen worden besmet.

Hoe krijg je hoofdluis?

Een luis kan niet vliegen en springen. Het is een 'overloper'. Als twee hoofden te dicht bij elkaar komen kan een luis van het ene hoofd naar het andere kruipen. Iedereen kan luizen krijgen. Ze komen voor op ongewassen haar, maar ook op schoon en gewassen haar. Omdat kinderen meer bij elkaar in de buurt komen, bijvoorbeeld tijdens het spelen, komen luizen vaker voor bij kinderen dan bij volwassenen. Binnen krijgen luizen veel kansen om naar andere hoofden over te lopen.

Behandeling:

Hoofdluis kunt u op twee manieren behandelen. Kammen met een netenkam of kammen in combinatie met een antihooftluismiddel.

Kammen met de netenkam

Kam gedurende **veertien dagen** elke dag het haar met een fijntandige, metalen kam in combinatie met crèmespoeling. De metalen netenkam verwijdert neten en luizen. Het is een fijne, metalen kam die de neten van het haar loshaalt. Een metalen netenkam met lange tanden werkt prettiger bij dik en/of krullend haar. U kunt dan namelijk beter bij de hoofdhuid komen. De plastic luizenkam is een plastic kammetje met dicht op elkaar staande tanden. Het is geschikt om levende luizen op te sporen.

Let op!

De metalen netenkam moet niet verward worden met de plastic luizenkam. De functie van deze twee kammen is verschillend.

- De plastic luizenkam/stofkam kan alleen hoofdluizen verwijderen
- De metalen netenkam/behandelkam kan zowel hoofdluizen als neten verwijderen, mits heel precies wordt gekamd gedurende twee weken.

Hoe kammen?

Stap 1: Maak het haar door en door nat. Verdeel de crèmespoeling door het haar.

Stap 2: Bescherm de ogen met een washandje. Kam eerst met een gewone kam de klitten uit het haar.

Stap 3: Houd het hoofd voorover boven een wasbak of een stuk wit papier.

Stap 4: Pak de fijntandige, stalen kam en kam het haar van achter naar voren, tegen de hoofdhuid aan. Start bij het ene oor en schuif plukje voor plukje op richting het andere oor. Vastgeplakte neten kunt u eventueel losweken door te deppen met azijn.

Stap 5: Veeg tijdens de kambeurt regelmatig de kam af aan een papieren servet of zakdoek. Spoel de gevonden luizen door de wc of wasbak.

Stap 6: Spoel de crèmespoeling uit.

Stap 7: Reinig de kam door deze 1 minuut in water uit te koken.

Kammen in combinatie met een antihooftluismiddel:

Gebruik het antihooftluismiddel volgens de bijsluiter. Herhaal dit na zeven dagen. Kam het haar dagelijks gedurende twee weken met een metalen netenkam.

Let op!

De antihooftluismiddelen moeten allemaal worden gecombineerd met een uitkammethode: twee weken het haar dagelijks doorkammen met een netenkam. Het verschil heeft vooral te maken met de werkzame stof die erin zit. Antihooftluismiddelen bestaan in de vorm van shampoos, sprays, crèmes en lotions. Op dit moment biedt geen enkel middel 100% garantie.

Welk antihooftluismiddel?

Wilt u een antihooftluismiddel gebruiken, kies dan in ieder geval voor een geregistreerd product. Dit wil zeggen dat het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen het middel beoordeeld heeft en het werkzaam en veilig vindt. In Nederland zijn meerdere middelen geregistreerd. Middelen op basis van dimeticon hebben de voorkeur. Deze middelen bevatten geen insectiden en er kan geen resistentie ontstaan tegen deze middelen. Geadviseerd wordt om een middel met dimeticon te gebruiken dat is geregistreerd als geneesmiddel. Op dit moment is dit alleen het middel

XLUIS.

In alfabetische volgorde zijn dit de middelen:

- Dimeticon (XLUIS), RIVM geeft de voorkeur aan dit middel omdat luizen hier niet resistent tegen kunnen worden
- Malathion (bijvoorbeeld Prioderm lotion)
- Permetrine

Let op!

Een kind dat behandeld is met een middel waar Malathion in zit, mag op de dag van de behandeling niet zwemmen. Dit omdat chloor de werking van Malathion tegengaat. Malathion en permetrine hebben een chemische werking. Dimeticon kapselt luizen in, waardoor ze stikken (mechanische ademwegbelemmering).

Het gebruik van malathion en permetrine wordt afgeraden aan zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven. Kinderen jonger dan zes maanden mogen alleen onder medisch toezicht worden behandeld met dimeticon, malathion of permetrine.

Preventief behandelen met antihoofdluismiddel, dus als er nog geen hoofdluis is, heeft geen zin. Dit heeft een negatief effect omdat hoofdluizen hierdoor ongevoelig worden voor de middelen. Van overige methoden, bijvoorbeeld etherische oliën of de elektrische luizenkam is de werking nog niet aangetoond. Deze worden dan ook afgeraden.

Hoe gebruikt u een antihoofdluismiddel?

- Volg altijd de gebruiksaanwijzing.
- Kam na de behandeling met een luizenkam de dode luizen uit het haar.
- Behandel na een week nog eens met hetzelfde middel.
- Antihoofdluismiddelen moeten altijd gecombineerd worden met een uitkammethode. Kam gedurende twee weken het haar dagelijks door met een netenkam.
- Informeer naar bijwerkingen en contra-indicaties, want kinderen met hooikoorts, cara of eczeem kunnen gevoelig zijn voor één van de werkzame stoffen. Lees de bijsluiter goed door en volg de werkwijze die erin staat. Tegen antihoofdluismiddelen is de hoofdluis steeds vaker resistent (ongevoelig). Als een middel niet werkt, probeer dan een middel waar een andere werkzame stof in zit.

Netenverwijderende middelen:

Neten blijven vaak aan een haar vastzitten, ook al zijn ze oud. De lijm waarmee ze vastzitten is op te lossen door het gebruik van:

- Natuurazijn en water: maak een mengsel van twee delen azijn en een deel water. Wrijf het haar hier goed mee in, bijvoorbeeld met een katoenen doek. Laat het azijnmengsel een half uur inwerken. Kam daarna het haar goed door met een luizen- of netenkam. Spoel het haar vervolgens goed uit.
- Neetex: dit is geen insecticide. Het middel is alleen bedoeld om dode neten uit het haar te verwijderen. Neetex moet gebruikt worden na de behandeling met een insecticide. Het wordt geleverd als een crèmespoeling, die het haar makkelijker kambaar maakt. Vermijd contact met de ogen en kam na de behandeling het haar zorgvuldig uit met een netenkam. Neten regelmatig verwijderen met de vingernagels kan ook goed helpen om het haar luizen-en netenvrij te krijgen. Spoel de neten goed door de wasbak.

Schoonmaakmaatregelen:

In maart 2011 is de richtlijn voor schoonmaken aangepast. Maatregelen zoals het wassen van beddengoed, knuffels, jassen en het stofzuigen van de auto zijn niet meer nodig omdat de overdracht via beddengoed e.d. nooit wetenschappelijk is aangetoond. Ook het gebruik van luizenzakken en luizencape wordt niet meer actief geadviseerd. **De nadruk in het nieuwe advies ligt op 'kammen, kammen en kammen'. Dat is de enige manier om luizen echt weg te krijgen.**